

Handläggare:
Anders Håkanson/Patrik
Simonsson
Telefon: 08-508 36 200

Till
Äldrenämnden
Den 21 mars

Äldrenämnden

Underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till budgetunderlag för år 2018 med inriktning för 2019 och 2020 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Förvaltningschef

Ann-Christine Hansson

Sammanfattning

Ett led i Stockholms stads långsiktiga planering är att stadens samtliga nämnder årligen ska utarbeta en analys av verksamheten. Nämndernas budgetunderlag ska innehålla en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten för de kommande åren. Analysen avser både nämndens verksamhetsområde och det stadsövergripande ansvaret.

Förvaltningen redovisar behovsanalyser och prioriterade utvecklingsområden för den kommande treårsperioden: boendeplanering, personalförsörjning och kompetensutveckling samt samverkan och verksamhetsutveckling.

Den ökande delen av äldre i befolkningen ställer nya krav på insatserna från äldreomsorgen. Äldre önskar ha ett självständigt liv. Där är moderna hjälpmedel och nya digitala tjänster och produkter en viktig del för att uppnå detta. Allt fler ställer ökade krav på självbestämmande och delaktighet. Insatserna som ges till de äldre ska ges på det sätt den enskilde önskar och utifrån den enskildes behov och önskemål helt enligt äldreomsorgens värdegrund. Detta kräver att medarbetarna har den kompetens som behövs för att stödja den enskilde.

Äldreförvaltningen framhåller vikten av samordning mellan stadens aktörer vad gäller hur framtidens boenden för äldre ska utformas. Staden har idag en viss överkapacitet av särskilda boendeplatser vilket innebär att det under en period finns möjlighet att ta ställning till hur det befintliga beståndet av vård- och omsorgsboende ska användas.

Medarbetarnas kompetens är en viktig faktor för att säkra en hög kvalitet inom äldreomsorgen. Det är också viktigt att hemtjänsten och biståndshandläggarna arbetar nära hälso- och sjukvården för att säkerställa en trygg och säker hemgång från akutsjukhus till hemmet och för att undvika återinläggning på sjukhus.

Hemtjänsten och vården och omsorg för personer med demens genomgår ett utvecklingsarbete för att bättre kunna möta framtidens behov och krav.

För att utveckla äldreomsorgen så att de äldre i staden kan få ökade möjligheter att leva ett aktivt och hälsosamt liv under trygga förhållanden är äldreförvaltningen aktiv i olika forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete med högskolor, näringsliv och andra intressenter.

Bakgrund

Utgångspunkt för arbetet med budgetunderlaget är beslutad plan för 2018 i kommunfullmäktiges budget för år 2017 med inriktning för åren 2018 och 2019. Större avvikelser eller förändringar jämfört med gällande plan för åren 2017 och 2018 ska analyseras och kommenteras. Analysen ska fånga de viktigaste frågorna som berör äldreomsorgen i Stockholms stad. Budgetunderlaget ska under respektive relevant inriktningsmål redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten de kommande åren. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov. Nämnderna ska särskilt kommentera driftbudgetkonsekvenser till följd av redan fattade beslut av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har den 14 mars 2017 beretts möjligheter att yttra sig i ärendet. Funktionshindersrådet har beretts

möjligheter att yttra sig i ärendet den 23 mars 2017. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 15 mars 2017.

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	5
1.1 Ett Stockholm som håller samman	5
1.2 Ett klimatsmart Stockholm	5
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	5
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm	5
2 Nämndens verksamhetsområde	6
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	16
3.1 Drift	16
3.2 Investeringar	17
3.3 Betydande projekt som inte är investeringar	17
4 Övriga redovisningar	17
5 Lokalförsörjningsplan.....	17
5.1 Inledning.....	17
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler.....	17
5.3 Kapacitetsbeskrivning	17
5.4 Förändringar i lokalbeståndet	18
5.5 Kostnadsutveckling	18
5.6 Effektiviseringsmöjligheter	18
5.7 Övrigt.....	18

Bilagor

Bilaga 1: Sifferbilaga ÄN 2018-2020

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Under respektive inriktningsmål nedan anges de strategiska satsningarna i punktform för hur nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål under treårsperioden.

1.1 Ett Stockholm som håller samman

- Äldreförvaltningen samarbetar med stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, Micasa och stadsdelsförvaltningarna för att strategiskt planera boenden för äldre.
- Utveckling av hemtjänsten med den enskildes behov i fokus.
- En ny modell för systematisk uppföljning av äldreomsorgen införs.
- Utveckling av verksamheten för personer med demenssjukdom.
- Förutsättningar för en trygg hemgång skapas.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

- Minimera partikelutsläpp för renare luft och vatten.
- Sträva för en ökad andel närproducerad ekologisk mat liksom fler tillagningskök på vård och omsorgsboenden.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- En ekonomi i balans med tillhörande noggrann ekonomiuppföljning stärker förutsättningarna för en långsiktig planering av verksamheten. En viktig del i detta är också att ha en bra omvärldsbevakning kring verksamhet och ekonomi. Äldreförvaltningen samarbetar också i stor utsträckning med andra aktörer i syfte att finna goda exempel och utveckla verksamheten.
- Genom ett aktivt deltagande i olika samarbeten och projekt, såväl nationellt som internationellt, främjas tillväxt, forskning och akademisk utbildning.
- Äldreförvaltningen är aktiv i en rad projekt för att staden ska kunna erbjuda såväl omsorgstagare som medarbetare moderna, digitaliserade tjänster. Detta under samlingsnamnet Smart omsorg.
- Äldreförvaltningen arrangerar grundutbildning och utbildningar i språklig kompetens för fortsatt anställning inom äldreomsorgen.
- Ökat fokus på framtida kompetensförsörjning.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

- Äldreförvaltningen arbetar kontinuerligt med service, bemötande och värdegrund. På arbetsplatsen bemöts alla med respekt oavsett kön, ålder, ursprung, läggning eller funktionsnedsättning.
- Genusperspektivet ska genomsyra stadens riktlinjer så att kvinnor och män ges likvärdig äldreomsorg.

2 Nämndens verksamhetsområde

Inom nämndens verksamhetsområde pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att möta framtidens äldreomsorg. Ett samhälle som är i ständig förändring och en ökande andel äldre ställer nya krav på äldreomsorgens verksamheter. Dagens äldre efterfrågar ett självständigt liv med inflytande och delaktighet. Allt fler svårt sjuka äldre vårdas hemma under lång tid vilket ställer krav på en välutbildad och kompetent personal. Samtidigt står äldreomsorgen, som många andra verksamheter, inför en förväntad brist på arbetskraft. Utvecklingsarbetet av äldreomsorgen måste därför bedrivas inom alla områden och på alla nivåer.

Äldrenämnden ansvarar numera för alla upphandlingar av privata utförare inom äldreomsorgen vilket ger goda möjligheter att påverka kvaliteten på de verksamheter som ska upphandlas. Inom förvaltningen har successivt arbetet med att kvalitetssäkra äldreomsorgens verksamheter förstärkts. Avtalsuppföljningar, kvalitetsobservationer, inspektioner och verksamhetsuppföljningar i samarbete med stadsdelsförvaltningarna ska säkerställa att stadens äldreomsorg, oavsett regiform, håller en hög standard.

Det utvecklingsarbete inom hemtjänsten med ramtid i biståndsbesluten som påbörjats ska öka den enskildes inflytande över insatserna som utförs. Syftet är också att öka hemtjänstpersonalens delaktighet i planeringen och ett ökat handlingsutrymme. För att säkra behovet av särskilda boendeformer på kort och lång sikt pågår också kontinuerligt arbete med boendeplanering i samarbete med stadsdelsnämnderna, stadsledningskontoret och Micasa.

Den digitala utvecklingen går oerhört snabbt och alla medborgare, oavsett ålder, förväntar sig att stadens verksamheter är i fas med utvecklingen. Utvecklingen av digitala tjänster och teknik är en viktig del i stadens strategi för att bli en Smart stad, så också inom äldreomsorgen. Äldreförvaltningen samarbetar med högskolor, näringsliv och andra intressenter i flera utvecklingsprojekt som bl.a. berör digitalisering och väldfärdsteknologi.

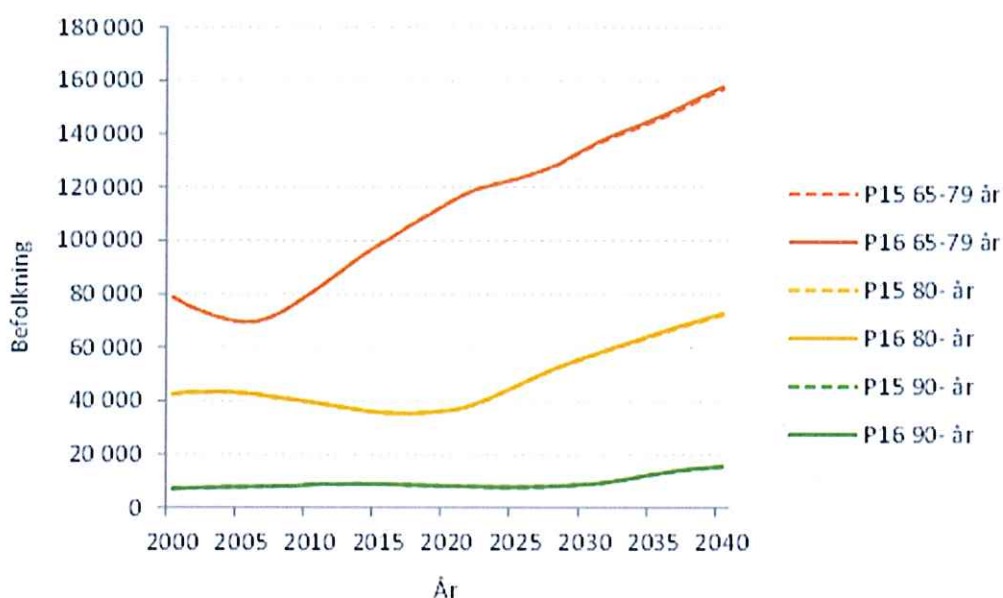
Innovationsarbete handlar dock inte enbart om att utveckla ny teknik utan framförallt om utveckling av nya arbetssätt och metoder inom äldreomsorgen. Genom ett innovativt arbetssätt som främjar nytänkande och utveckling kan äldreomsorgen möta kraven på inflytande och delaktighet, öka kvaliteten i verksamheterna och ett effektivare resursnyttjande.

Grunden för en god äldreomsorg är dock alltid, oavsett hur framtiden ser ut och vart utvecklingen leder, att den präglas av det goda mötet mellan den enskilde, myndighet och omsorgsgivare. Genom en stabil förankring i äldreomsorgens värdegrund blir det möjligt att ständigt lära, utvecklas och tillämpa sociala och tekniska innovationer. På så sätt blir det också möjligt behålla, och rekrytera nya kompetenta medarbetare som vill vara med att utveckla framtidens äldreomsorg.

Befolkningsutveckling

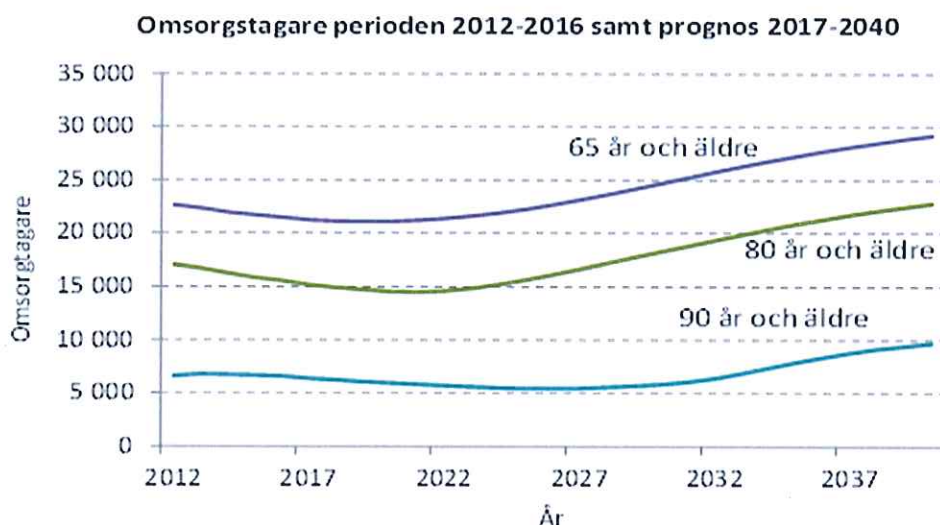
Enligt Swecos befolkningsprognos för år 2016-2040 beräknas det vid planperiodens slut 2020 finnas 113 700 personer i åldrarna 65-79 år och denna åldersgrupp ökar under hela prognosperioden. Antalet personer över 80 år beräknas vid planperiodens slut vara 36 200 vilket kommer att ha fördubblats vid prognosperiodens slut 2040. De allra äldsta, över 90 år, är idag knappt 8 500 och gruppen fortsätter att minska fram till år 2025. Därefter väntas även den äldsta åldersgruppen att öka för att år 2040 vara 15 500 personer.

Då omsorgstagandet i de äldsta åldrarna är betydligt högre än bland yngre äldre är det framförallt utvecklingen för dem över 80 år som är av betydelse för utvecklingen av behovet av äldreomsorg. *Diagram Sweco: Befolkning perioden 2000-2015 samt prognos 2016-2040 (P15 =Prognos 2015, P16 =Prognos 2016)*

Behovsutveckling äldreomsorg

På uppdrag av Stockholms stad har Sweco de senaste åren utvecklat en modell för att prognostisera äldreomsorg. Även om äldre i alla åldersgrupper kommer att öka finns det faktorer som pekar på att insatserna från äldreomsorgen inte ökar i motsvarande takt. Exempel på detta är bland annat ett ökat sammanboende, den medicinska och tekniska utvecklingen, ökande utbildningsnivå och en generellt förbättrad bostadsstandard och tillgänglighet. Diagrammet nedan visar omsorgsprognosen fram till år 2040. Antalet omsorgstagare beräknas minska något fram till år 2020, dels beroende på det minskande antalet personer i de allra äldsta åldrarna, dels baserat på antagandet om ett minskat omsorgstagande per åldersgrupp. Efter 2020 väntas antalet omsorgstagare åter öka för att 2040 vara 29 200 personer vilket kan jämföras med dagens antal 21 500. Under perioden år 2017 till 2020, väntas antalet personer med behov av hemtjänst att minska något för att från 2021 öka till dagens nivå. Fram till år 2040 bedöms hemtjänsttagarna ha ökat med ca 5 300 personer. Mellan år 2017 och 2020 väntas antalet boende i vård- och omsorgsboende att minska för att därefter öka och vara i dagens nivå cirka år 2023. Fram till år 2040 bedöms behovet ha ökat med ca 2 000 platser.

Boenden för äldre

Boendeplanering 2018 med utblick mot 2040

Totalt har staden tillgång till 7 121 platser i vård- och omsorgsboende, profilboenden och korttidsboenden. Av stadens 50 vård- och omsorgsboenden drivs 21 boenden i egen regi och 29 på entreprenad.

Mot bakgrund av den demografiska utvecklingen för de äldre åldersgrupperna finns ett betydande behov av nyproduktion av vård- och omsorgsboenden. Staden har analyserat det framtida behovet av vård- och omsorgsboende till och med år 2040 och en stadsövergripande åtgärdsplan för åren 2020-2040 har tagits fram, där markplanering, stadsplanering och äldreboendeplanering samordnas. Planen kommer att revideras kontinuerligt varefter förutsättningarna förändras med exempelvis nya markansökningar från privata aktörer.

Även den pågående analysen av fastigheternas status genererar behov av nyproduktion då vissa fastigheter behöver avvecklas. Delar av stadens fastigheter för särskilt boende, inbegripet servicehus, uppfyller inte dagens krav på standard, arbetsmiljö med mera och det är inte heller alltid möjligt att bygga om till rimliga villkor. Dagens överkapacitet av platser medför att staden har rådighet att ta ställning till hur befintligt bestånd av särskilt boende ska användas och utvecklas samt förbereda för de ökade behoven som väntas.

Äldres boende i Stockholms stad - ÄBO

Utredningen "Äldres boende i Stockholms stad" (ÄBO) tillsattes år 2015 med uppdraget att förtydliga syfte och målgrupp för stadens nuvarande boendeformer för äldre. I budget för 2017 anges att trygghetsboende med aktivitetscenter ska inrättas för att tillgodose behovet av icke biståndsbedömt boende för äldre som söker trygghet och gemenskap. Omvandling av Micasas trygghetsboenden till trygghetsboenden med aktivitetscentra påbörjas 2017 och omvandling av Micasas seniorboenden påbörjas 2018. Övriga uppdrag är bland annat att identifiera lämpliga fastigheter att omvandla till trygghetsboenden med aktivitetscentra samt att inventera servicehusens status där vissa kan behöva ersättas.

Profil- och intressentboende

Äldreförvaltningen har genomfört en utredning av behov, beställning, finansiering och drift av profilboende och intressentboende. En del av de äldre som flyttar till stadens vård- och omsorgsboenden har ofta komplexa behov och behöver kvalificerade hälso- och sjukvårdsinsatser. Det finns behov av att säkerställa kompetens och se över organisation med målet att stadens vård- och omsorgsboenden ska klara skiftande behov hos äldre. Personalen i verksamheterna ska ha en bred kompetens som klarar det kommunala ansvaret vad gäller hälso- och sjukvård och ha kompetens att bemöta personer med demenssjukdom.

Äldre personer som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa

Utredningen "Äldre personer med eller utan missbruk som lever i hemlöshet eller som riskerar att bli hemlösa" syftar till att förtydliga ansvarsfördelningen inom staden och ger förslag på hur det förebyggande arbetet kan utvecklas och hur antalet äldre som inte har ett stadigvarande boende kan minskas. Utredningen, som beslutats av kommunstyrelsen, kan innebära flera utredningsuppdrag i enlighet med utredningens förslag. I samverkan med socialförvaltningen har en utredning av förutsättningarna för ett utredningsboende för målgruppen påbörjats.

Stimulansmedel för ökad bemanning

År 2018 är det sista året som de statliga stimulansmedlen för ökad bemanning inom äldreomsorgen betalas ut. Med hjälp av stimulansmedlen har ett stort antal satsningar genomförts som haft positiva effekter på äldreomsorgens kvalitet. Det har också inneburit att många deltidsanställda erbjudits utökad sysselsättningsgrad. Under 2018 är det angeläget att ta ställning till vilka satsningar som ska inarbetas i den ordinarie verksamheten och hur dessa ska finansieras.

Hemtjänst i utveckling

Hemtjänst i ordinärt boende har kommit att utgöra en allt viktigare del av äldreomsorgen. I kombination med att fler äldre föredrar att bo hemma och den demografiska utvecklingen så har hemtjänsten kommit att bli en verksamhet i fokus, inte bara i staden utan även nationellt.

Från att ha varit en verksamhet med tyngdpunkt på serviceinsatser bedriver hemtjänsten idag omfattande omvårdnad i den enskildes hem. Samverkan med andra aktörer är idag en förutsättning för en fungerande hemtjänst vilket ställer krav på såväl kompetens som organisering av hemtjänsten.

Strategier och långsiktiga mål

För att kunna möta detta ökade behov arbetar äldreförvaltningen med olika strategier och långsiktiga mål för hur hemtjänsten bör utvecklas. Ett antal områden har definierats där arbetet bör fokuseras under de kommande åren. Kvarboende utifrån den enskildes behov ska möjliggöras genom att se över stödinsatser och andra åtgärder som främjar kvarboende. Det kan handla om säkerhetsfrämjande insatser i hemmet och omgivningen, tillgång till tekniska hjälpmedel och IT lösningar och tillgängligheten i hemmet. Men det kan också handla om mer indirekta insatser såsom tillgång till sociala mötesplatser, olika former av aktiviteter som fysisk träning i förebyggande syfte, uppsökande verksamhet, information och seminarier. Att genom biståndsbeslut bevilja dagverksamhet, korttidsvård för både avlastning och träning samt tillräckliga hemtjänstinsatser är andra sätt som möjliggör för de äldre att kunna bo kvar hemma.

Projektet "Utveckling av hemtjänst"

I september 2016 beslutade kommunfullmäktige om ärendet "Utveckling av hemtjänst". Ärendet handlar om att utveckla bedömningen av behov, beställning och utförande av hemtjänstinsatser, införa förbättringar av ersättningssystem och rapporter samt byte av teknik för positionering och inloggning för hemtjänstpersonal. I projektet har förslag till förändrade rutiner, arbetssätt och innehåll i beställning respektive genomförandeplan arbetats fram och resulterat i anvisningar för beställning av hemtjänst samt genomförandeplaner för utförande av hemtjänst. Syftet med anvisningarna är att säkerställa att personer som beviljas hemtjänst, så långt det är möjligt, ska kunna välja när och hur stöd och hjälp i hemmet ska ges.

De anvisningar för beställning respektive genomförandeplan som projektet utmynnat i går över i en implementeringsfas under 2017. Äldreförvaltningen kommer att arbeta med detta i form av utbildningsinsatser, filmer och informationsmaterial samt olika former av stöd direkt till verksamheterna. Under utvecklingsprojektet har även behov av utveckling av olika former av systemstöd identifierats. Det handlar bland annat om att utveckla beräkningsunderlaget för tidsberäkning av hemtjänstinsatser, förändra utformningen av mallar för beställning respektive genomförandeplan samt utveckling av rapporter. Detta för att på ett tydligare sätt stödja syftet med rambeställning. I den pågående översynen av förfrågningsunderlaget tas hänsyn till de förändringar av hemtjänsten som projektet innebär.

Social dokumentation utifrån IBIC

Socialstyrelsens modell "Individens behov i centrum" (IBIC) utgår från den enskildes behov istället för förutbestämda insatser. Modellen fokuserar också på den enskildes tillgångar och resurser snarare än på eventuella begränsningar och funktionshinder, vilket stärker den enskildes ställning och delaktighet.

Hösten 2015 beviljades äldreförvaltningen medel via Digital förnyelse för att genomföra en förstudie som skulle kunna ligga till grund för ett kommande beslut om att införa handläggning och dokumentation enligt SoL och LSS inom den sociala dokumentationen i hela socialtjänstområdet utifrån IBIC. Under hösten 2016 beslutades att den planerade förstudien i ett första skede istället skulle belysas inom ramen för stadsledningskontorets utredning om modernisering av stadens sociala system. Äldreförvaltningen avvaktar således vidare beslut med anledning av de förslag som i december 2016 presenterades i utredningen om modernisering av stadens sociala system, innan vidare steg mot ett införande av IBIC eventuellt kan tas.

Vård och omsorg för personer med demenssjukdom

Socialstyrelsens nya riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom, som kommer att presenteras under hösten 2017 ska implementeras i staden under 2018 och de lokala samverkansprogrammen i staden ska uppdateras. Angelägna områden i dessa nya riktlinjer är munhälsa, matsituationen, fysisk aktivitet och inkluderande boendemiljöer. En regelbunden och sammanhållen uppföljning av personens behov av medicinskt och psykosocialt stöd och hur de tillgodoses är en viktig del för en mer personcentrerad vård.

Ett annat nytt område i de nya riktlinjerna är relationsbaserat stöd. I ett planerat pilotprojekt kommer personer med demenssjukdom och deras anhöriga att erbjudas stöd tidigare i sjukdomsförloppet genom exempelvis samtalsgrupper och gemensamma aktiviteter för såväl personer med demenssjukdom som för deras anhöriga.

Utvecklingen av specialiserade hemtjänstgrupper och ett multiprofessionellt arbetssätt i stadens beställarenheter fortsätter med fokus på implementering av riktlinjerna och samverkan. Även satsningar på kompetensutveckling och utveckling av arbetsmetoder inom demensområdet fortsätter.

En kvalitetsmärkning för god demensvård ska arbetas fram inom hemtjänst, särskilt boende och beställarenheterna. Den ska fungera som en garant på att en verksamhet har uppnått en jämn och hög kompetensnivå.

Inom ramen för pågående projekt inom demensområdet, samordnar äldreförvaltningen användningen av registret för beteendemässiga och psykiska symtom vid demens (BPSD-registret) och Svenska Demensregistret (SveDem). Samordningen innebär stöd, utbildning och uppföljning av de två kvalitetsregistren. Genom att verksamheterna registrerar och använder registren utvecklas den personcentrerade vården och omsorgen och teamarbetet stärks.

Anhörigstöd

Var femte vuxen svensk vårdar, hjälper eller stödjer regelbundet en närstående. I takt med att allt fler blir äldre med ökat kvarboende krävs ett långsiktigt arbete med stöd till anhöriga. Stockholm stads program för stöd till anhöriga ska implementeras och det långsiktiga målet är att alla anhöriga i Stockholm ska ges förutsättningar till en bra livssituation och möjlighet att forma sina egna liv. Staden behöver underlätta för anhörigas möjlighet att finna relevant information samt kommunicera med staden kring frågor om anhörigstöd. Förutsättningarna för att skapa en digital anhörigportal skulle öka tillgängligheten och effektivisera stadens information, undersöks i samverkan med socialförvaltningen.

Systematisk uppföljning och förbättringsarbete

Äldrenämnden fattade beslut om en ny uppföljningsmodell inom äldreomsorgen i december 2016. Modellen bygger på tre uppföljningsmetoder som tillsammans ger ett helhetsresultat gällande parametrarna *strukturkvalitet*, *processkvalitet* och *resultatkvalitet*.

Kommunfullmäktige förväntas fatta beslut om modellen under 2017. Om förslaget går igenom kommer detta att påverka arbetssättet för uppföljning under de kommande åren.

Äldreförvaltningen kommer att arbeta fram en stadsgemensam plattform för uppföljning. Såväl för hur uppföljningsresultat används i arbetet med analys och åtgärder som hur uppföljningsresultaten redovisas inom staden.

Bland annat kommer individuppföljningar att genomföras på ett enhälligt sätt inom staden. Resultaten från individuppföljningarna kommer generera viktig kunskap om hur äldre upplever kvaliteten på vården och omsorgen och därmed vilka åtgärder som gör skillnad. På sikt finns också en möjlighet att ersätta resultaten från brukarundersökningar med resultaten från individuppföljningen i målstyrningen inom äldreomsorgen.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården

Äldreförvaltningen deltar i en arbetsgrupp tillsammans med Kommunförbundet Stockholms län (KSL) och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) för att ta fram en gemensam överenskommelse för samverkan mellan kommunerna och landstinget vid utskrivning från slutenvård. Detta för att samarbetet ska vara i linje med den lagstiftning som förväntas att införas inom området. Syftet med den nya lagen är att främja en god vård och omsorg för den som efter utskrivning från slutenvård behöver insatser både från socialtjänsten

och den öppna hälso- och sjukvården. Lagen och den länsövergripande överenskommelsen kommer att leda till ett behov av utveckling gällande fungerande arbetssätt och rutiner mellan de samverkanspartner som deltar i utskrivningsprocessen

För att skapa förutsättningar för en trygg och hållbar hemgång för den äldre från sjukhuset, startade under 2016 projektet ”Tryggt mottagande i hemmet” i samverkan mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen och tre stadsdelsförvaltningar. Äldreförvaltningen kommer löpande att utvärdera och analysera ”Tryggt mottagande i hemmet” och ta tillvara de erfarenheter som detta ger för att implementeras inom övriga stadsdelsförvaltningar.

Om patienten efter utskrivningen bedöms behöva insatser från både landsting och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst, ska en samordnad individuell planering (SIP) genomföras av representanter för de enheter som ansvarar för insatserna. Arbete med individuella planer är ett effektivt sätt att hålla samman olika insatser och skapa en helhet när individen behöver hjälp från olika verksamheter. Den enskilde ska ha inflytande och få vara delaktig i planeringen och genomförandet av sin vård och omsorg samt att säkerställa att den enskilde får sina behov tillgodosedda. Lagen och den länsövergripande överenskommelsen kommer att ge ett behov av utveckling gällande fungerande arbetssätt och rutiner mellan de samverkanspartner som deltar i utskrivningsprocessen.

Idéburna sektorn

Överenskommelsen tecknades 2012 mellan Stockholm stad och den idéburna sektorn. Överenskommelsens syftar till att stärka samverkan mellan staden, i det här fallet Äldreförvaltningen och Socialförvaltningen, samt den idéburna sektorns organisationer. Idag är ca 75 organisationer anslutna till Överenskommelsen.

Förvaltningarna arbetar för att utveckla samarbetet inom ramen för Överenskommelsen med den idéburna sektorn. Överenskommelsen kommer under planperioden att konkretiseras i tydliga mål för parterna. En partsgemensam digital plattform (digital mötesplats) kommer byggas upp i samarbete med socialförvaltningen. Syftet är informationsutbyte, att underlätta kommunikation och informationsspridning såväl mellan sektorns medlemmar som mellan sektorn och de respektive förvaltningarna.

Förvaltningarna bidrar till kunskap i stadsledningskontorets uppdrag att ta fram stadsövergripande riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP). Utifrån riktlinjerna kommer förvaltningen under planperioden kunna undersöka möjligheten att ingå IOP med organisationer inom den idéburna och sektorn.

Övertagande av hemsjukvården

Stockholms län är det enda län i landet där kommunerna inte tagit över hemsjukvården från landstinget. Under 2017 kommer HSF och KSL att ta fram ett förslag för genomförande av en kommunalisering av hemsjukvården. Om erforderliga beslut fattas kommer stadsledningskontoret, i samarbete med bland annat äldreförvaltningen, att samordna och följa denna process. Detta kommer att vara en stor förändringsprocess inom stadens äldreomsorg under de kommande åren. Denna förändring är dock nödvändigt för att få en ökad helhetssyn på den enskilde, få en samordning av vård och omsorg och därmed en ökad patientsäkerhet samt åstadkomma en effektiv användning av samhällets resurser.

Äldre med psykisk ohälsa

Staden har under 2016 erhållit stimulansmedel för utvecklingsarbete inom området psykisk

hälsa och psykisk ohälsa, där äldre har lyfts fram som en stor och viktig grupp. Bland annat kommer 65-årsgränsen, då ansvaret övergår från socialtjänsten till äldreomsorgen, att belysas liksom förebyggande arbete och stödet till personer med psykisk ohälsa.

Utveckling för framtiden – effektiv resursanvändning och kvalitet för individen

Att erbjuda digitala tjänster som är anpassade till den enskildes behov innebär nya möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för den enskilde. Det innebär också ökad kvalitet i verksamheterna och ett effektivare resursnyttjande. Äldreförvaltningen samarbetar med högskolor, näringsliv och andra intressenter i flera utvecklingsprojekt som bland annat berör digitalisering och välfärdsteknologi.

I linje med stadens digitaliseringsprogram, strategin för Smart stad och Vision 2040 kommer äldreförvaltningen att ta fram en kort och långsiktig plan för införande av välfärdsteknik och digitala tjänster för äldreomsorgen. Den kortsiktiga planen har påbörjats med en genomlysning om vilka digitala tjänster som kan erbjudas som ett tillbehör och komplement till digitala trygghetslarm kopplade till Stockholms Trygghetsjour.

2016 påbörjades projektet smarta lås vilket ska ge enklare passage till fastigheter och den enskildes bostad, ökad säkerhet för den enskilde, minskade tid för nyckelhantering och mer tid för personal till omvårdnadsinsatser. Under 2017 ska ett förslag tas fram för ett eventuellt införande 2018.

Utbildning och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning inom äldreomsorgen är en av grundstenarna för att uppnå en god kvalitet i äldreomsorgen men också för att kunna behålla och rekrytera nya medarbetare. Behovet av medarbetare med relevant kompetens är stort och kommer att öka då antalet äldre ökar och staden har stora pensionsavgångar framöver. Äldreförvaltningen arbetar för att äldreomsorgens medarbetare ska kunna utvecklas inom sin yrkesroll.

Äldreförvaltningen gör omfattande insatser för att höja kompetensen hos omvårdnadspersonalen med undersköterskeutbildning och påbyggnadskurser för undersköterskor. Det finns även ett behov av svenskundervisning för de medarbetare som inte klarar de språkliga krav som krävs för att bli antagen till den grundläggande vård- och omsorgsutbildningen. Därför kommer satsningarna på att utbilda medarbetarna i svenska att fortsätta.

Det finns ett behov av att säkerställa kompetensutveckling för sjuksköterskor när det gäller att ta emot utskrivningsklara patienter med omfattande hälso- och sjukvårdsbehov från slutenvården.

Under senare år har det varit svårt att rekrytera sjuksköterskor till stadens äldreomsorg. För att underlätta rekrytering och kunna behålla redan anställda sjuksköterskor förordar äldreförvaltningen ett stadsgemensamt introduktionsprogram som innebär att den nyutexaminerade sjuksköterskan får en mentor på arbetsplatsen och ett gediget introduktionsprogram.

När det gäller chefer inom äldreomsorgen finns det ett behov av kompetensutveckling i arbetet med systematisk kvalitetsutveckling och att leda en verksamhet i förändring. Det finns också ett behov av att se över att stadens chefer har rätt förutsättningar för sitt uppdrag, det vill säga ansvar för rimligt antal medarbetare samt stödfunktioner för arbetsuppgifter av administrativ karaktär.

För att minska personalrörligheten bland biståndshandläggare och socialsekreterare och öka kvaliteten inom socialtjänsten har äldreförvaltningen, socialförvaltningen och stadsledningskontoret tagit fram en stadsövergripande handlingsplan för detta. Introduktionsutbildning, fortbildning och administrativt stöd till biståndshandläggare är några angelägna områden att vidareutveckla, likaså att minska administrationen för att möjliggöra mer tid för det sociala och förebyggande arbetet. Handlingsplanen kommer att implementeras fram till och med 2018.

Hälsofrämjande insatser

Staden ansvarar för att äldre personer som bor på vård- och omsorgsboende ska få sina individuella behov av rehabilitering tillgodosedda. Såväl fysisk träning som aktiviteter i det dagliga livet. Detta kräver teamarbete där arbetsterapeut och fysioterapeut är en viktig del i teamet och tillgången på dessa yrkesgrupper varierar inom staden. För att skapa en tillgänglig rehabilitering och för att det hälsofrämjande arbetet ska fungera är det viktigt att tillgången till arbetsterapeut och fysioterapeut är anpassad efter rådande behov.

Forskning och utveckling

För att utveckla äldreomsorgen så att de äldre i staden kan få ökade möjligheter att leva ett aktivt och hälsosamt liv under trygga förhållanden är äldreförvaltningen aktiv i olika forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete med högskolor, näringsliv och andra intressenter.

EIT-Health

EIT- Health är ett EU-projekt som kommit till för att främja tillväxt, forskning och akademisk utbildning inom området folkhälsa och hälsosamt åldrande. Stadens främsta bidrag till EIT Health är att vara en sammanhållande länk mellan näringsliv, akademi, utförare och stockholmarna samt att finna viktiga och relevanta områden inom äldreomsorgen som kräver utveckling.

Förvaltningen är med i följande två projekt inom EIT;

- Utbildning för chefer i äldreomsorgen om hur man leder och skapar en organisation för att främja ett aktivt och hälsosamt liv hos de äldre.
- Hitta en gemensam europeisk standard för äldreomsorg och lära av goda exempel inom EU.

Akademiska noder

Äldreförvaltningen har tagit fram en definition för Akademisk nod och en överenskommelse mellan stadsdelens äldreomsorgschef och äldreförvaltningen. Syftet är syfte att knyta forskningen närmare verksamheterna och öka antalet platser för verksamhetsförlagd utbildning samt höja den akademiska kompetensen på arbetsplatsen. Syftet med de tre akademiska noder som finns idag är att de utgör en fysisk plats för såväl utbildning som forskning där utveckling av äldreomsorgen sker i samklang med akademien och där medarbetarna har möjlighet att kunna göra akademisk karriär.

Ökad självständighet och livskvalitet

Projektet Stockholm Digital Care förväntas bidra till ett större utbud av välfärdsteknik specifikt utformad för äldre. En målsättning är att projektet ska bidra till ökat välbefinnande för äldre som bor i ordinärt boende och att anpassad teknik ska öppna nya möjligheter för

äldre i frågor om trygghet, delaktighet och självständighet. Valfärdsteknik har också en viktig roll för att möta behoven som kommer av den förväntade ökningen av antalet äldre i Stockholm.

Projektet arbetar med att överföra kunskap till företagen om omsorgsverksamheten, brukarnas behov och de krav som offentlig verksamhet ställer på digitala tjänster och produkter. Företagen har möjlighet att testa sina produkter på användarna för att förfinas ytterligare. Därmed skapas produkter och tjänster som när de används bidrar till en ökad effektivitet i omsorgsarbetet och livskvalitet för den äldre.

Digital kompetens

De samlade insatserna i projektet DigIT ska leda till ökad anställningsbarhet och attraktivare arbetsplatser samt stärka kvaliteten i arbetet med brukarna. Cirka 1000 medarbetare och chefer inom äldreomsorgen i Stockholms stad deltar i kurser för att öka den individuella kunskapen, viljan och förmågan att använda digital teknik. Stöd ges även till chefer för att leda i digital förändring.

DigIT avslutas under 2018. Parallellt med dessa utbildningsinsatser behövs en strategi för implementering av projektets resultat och för hur nya kunskaper och arbetssätt ska förvaltas. Detta är nödvändigt för att verksamheterna ska kunna följa med i den digitala utvecklingen. En ökad digitalisering inom äldreomsorgen är en förutsättning för att möta den demografiska utvecklingen där allt fler i befolkningen blir äldre och färre i befolkningen är i arbetsför ålder.

En plan behövs för långsiktiga investeringar i digital utrustning till samtliga utförare i egen regi verksamheter. Detta är en förutsättning för att personalen ska kunna upprätthålla och utveckla den ökade digitala kompetensen i arbetet med brukarna. Det är också en förutsättning för att förvärvade kunskaper ska kunna omsättas i praktisk verksamhet och leda till att äldreomsorgen är med och utvecklar Stockholm till världens smartaste stad.

Nämndens roll som arbetsgivare

Äldreförvaltningen strävar efter att vara en hälsosam och attraktiv arbetsplats, tillgänglig för alla. Organisationen ska främja dialog och medarbetarinflytande och medarbetarna ska vara väl förtrogna med verksamhetens mål och förväntade resultat. Ett transparent arbetssätt och väl fungerade teamarbete främjar utveckling och god arbetsmiljö.

För att möta nya utmaningar krävs ett framtidsytande och proaktivt arbete med ett långsiktigt kompetensförsörjningsarbete, ett närvarande ledarskap med rimligt stora medarbetargrupper samt fokus på att behålla medarbetare och att möjliggöra intern karriärsutveckling. Trygga anställningar, bra arbetsscheman och en sund arbetsbelastning är andra viktiga faktorer som påverkar arbetsmiljön. Förvaltningen arbetar aktivt för en låg sjukfrånvaro genom bland annat tidiga insatser, anpassning och rehabilitering samt ett nära samarbete med företagshälsovården.

Äldreförvaltningen kommer att arbeta med kompetensförsörjning/utveckling enligt stadens kompetensförsörjningsprocess och förvaltningens nya organisation kommer att utvärderas och följas upp, bland annat genom resultaten från medarbetarenkäten.

Systematisk uppföljning av synpunkter, klagomål och avvikelser

Äldreförvaltningen ser behov av ett stadsövergripande transparent gemensamt system för att hantera och följa statistik på inkomna synpunkter, klagomål, avvikelser och rapporter om

eventuella missförhållanden. Idag handläggs dessa inom respektive verksamhet, stadsdelsförvaltning och centralt av Äldre direkt, socialförvaltningen och äldreförvaltningen. I hälso- och sjukvårdens dokumentationssystem Vodok finns en funktion där avvikelserapporter gällande hälso- och sjukvården upprättas. Det saknas ett gemensamt elektroniskt system för hantering av avvikelserapporter utifrån socialtjänstlagen (SoL). Dokumentationen i de befintliga olika systemen är bristfällig idag när det gäller analys, åtgärder och uppföljning. Därmed saknas möjligheter att övergripande kunna sammanställa och analysera resultat för att kunna se eventuella mönster eller trender gällande verksamheternas kvalitetsarbete. Resultat som indikerar kvalitetsförbättringar och eventuella brister i verksamheten behöver systematiskt följas upp och åtgärdas.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Äldrenämndens verksamhet är främst anslagsfinansierad. Budgeten för 2017 uppgår till 168,3 mnkr netto, vilket är en ökning med 5,8 mnkr jämfört med budgeten för 2016.

Budgeten rymmer generella effektiviseringar om 1,7 mnkr samt kostnadsminskningar om 1,2 mnkr avseende utvecklingen av hemtjänst. I budgeten finns dock nya medel avseende satsningar och kostnadsökningar om 8,7 mnkr enligt nedan:

- Ny teknik tidsregistrering inom hemtjänsten, NFC: 1,4 mnkr
- Centralisering av kvalitetsobservatörer: 4,6 mnkr
- Upphandlingsstrateg, ny tjänst: 0,8 mnkr
- SoL-strateg, ny tjänst: 0,8 mnkr
- Arbete mot våld i nära relationer, äldre: 0,8 mnkr
- Höjning av arvode till paraplyorganisationer: 0,3 mnkr.

Enligt stadens budget för 2017 med inriktning 2018 och 2019 förväntas anslaget för äldrenämnden minska med 4,7 mnkr år 2018 och vara oförändrat år 2019. De minskningar som förväntas avser medel om 1,4 mnkr för Near field communication (NFC) som ny positioneringsteknik för tidsregistrering inom hemtjänst, arbete mot våld i nära relationer om 0,8 mnkr samt en fortsatt minskning av anslaget för utveckling inom hemtjänst om 2,5 mnkr.

I övrigt förväntas Äldrenämndens kostnadsutveckling till viss del avvika mot den förväntade budgeten under planperioden. Kostnaderna för personal kommer sannolikt att öka om det tas beslut om lagändringar kring samordnad vårdplanering under jourtid och uppdraget tilldelas äldrenämnden. Utöver detta beräknas personalkostnaderna, i form av avtalseffekter, öka med cirka 1,1 mnkr per år under planperioden. Dessa bedöms dock rymmas inom budget. Det pågående utbytet av trygghetslarm kommer också innebära ökade kostnader för äldreförvaltningen. Merkostnaden avser operatörskostnader och abonnemang kopplade till de nya digitala larmen. När samtliga larm har bytts ut beräknas de ökade kostnaderna uppgå till cirka 9,0 mnkr per år.

Vidare beräknas kostnaderna för lokaler att i stort vara oförändrade under planperioden. Övriga löpande kostnader förväntas heller inte öka. Kapitalkostnaderna som utgörs av avskrivningar och internränta, kommer öka under planperioden och vara som mest omfattande

under 2017 och 2018 för att sedan börja minska under resterande del av planperioden då de äldsta digitala larmen har avskrivits helt. Kostnadsökningen är en direkt följd av investeringsplanen för utbytet av analoga trygghetslarm till digitala motsvarigheter och beräknas att rymmas inom förväntad budget under planperioden.

Stimulansmedel

På uppdrag från regeringen fördelar socialstyrelsen stimulansmedel och statsbidrag till kommuner och landsting i syfte att utveckla vård och omsorg om äldre. Ett av dessa bidrag avser den fyraåriga (2015-2018) satsningen med stimulansmedel avsedda för att öka bemanningen inom den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre. För åren 2017-2018 beräknas cirka 155 mnkr fördelas årligen av äldreförvaltningen till samtliga utförare inom äldreomsorgen.

3.2 Investeringar

Äldrenämndens investeringsbudget uppgår till 0,1 mnkr per år under år 2018-2020. Bedömningen är dock att investeringsbehoven kommer vara något högre under planperioden och framåt och avser löpande utbyten av digitala trygghetslarm som slutar fungera.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

4 Övriga redovisningar

5 Lokalförsörjningsplan

Äldrenämnden hyr lokaler för myndighetsutövning och administrativ verksamhet inom äldreomsorg. Lokaler är belägna i Farsta Centrum samt i Söderhallarna och på Wollmar Yxkullsgatan på Södermalm. De totala ytorna uppgår till cirka 2 100 kvm.

5.1 Inledning

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Under planperioden bedöms behovet i stort vara oförändrat. Det finns i dagsläget föreslagna ändringar i lagstiftningen vilka beräknas träda i kraft 1 januari 2018. Om de föreslagna förändringarna genomförs innebär det en ökad beredskap för att genomföra samordnad vårdplanering under jourtid och organisationen behöver då utökade resurser i form av personal.

I takt med att digitala tjänster och välfärdsteknik införs i staden förväntas den administrativa och tekniska hanteringen samt kvalitetssäkringen av tekniken öka vilket innebär att organisationen behöver utökade resurser i form av personal och lokaler.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Äldreförvaltningen hyr i nuläget lokaler om sammanlagt cirka 2 100 kvm fördelat på tre olika

fastigheter. Lokalen belägen i Farsta Centrum hyser cirka 60 arbetsplatser medan lokalerna på Södermalm dels hyser 8 arbetsplatser för köhantering av vård- och omsorgsboendeplatser och dels ett sjuttioal anställda i dygnet-runt-verksamhet för äldre med trygghetslarm.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Under planperioden planeras en lokal på Södermalm att avvecklas. Detta är dock under förutsättning att ytterligare ytor frigörs i lokalerna i Söderhallarna.

5.5 Kostnadsutveckling

Äldrenämndens hyreskostnader uppgår år 2017 till 4,7 mnkr (år 2016 5,5 mnkr). Intäkterna för uthyrning av lokalyta i andra hand uppgår till 0,4 mnkr. I nuläget bedöms endast kostnadsökningar tillkomma i form av indexregleringar i hyresavtalen under planperioden. Dessa bedöms endast påverka kostnadsutfallet marginellt.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Adress	Arshyra, kr	Yta kvm	Hyra per kvm, kr	Kvm per anställd	Arshyra per anställd
Storforsplan 36, 9 tr	1 910 901	985	1 940	16,7	32 388
Söderhallarna 3-5	2 462 700	959	2 568	13,7	35 181
Wollmar Yxkullsgatan 4	488 160	155	3 149	19,4	61 020

Utöver ovanstående lokaler, så disponerar Äldreförvaltningen, Socialförvaltningen, Jobbtorg Farsta samt Farsta stadsdelsförvaltning gemensam matsal och konferensanläggning i syfte att optimera lokalanvändningen. Äldreförvaltningens lokaler i Farsta är dimensionerade utifrån dagens behov, men den flexibla utformningen med storrum tillåter möjligheter för fler arbetsplatser och ökad kapacitet om så skulle krävas.

5.7 Övrigt

Äldrenämnden

Nämndens underlag till budget 2018 och plan 2019 och 2020

mnkr	Utfall 2016	KF budget 2017	Nämndens vp 2017	Nämndens underlag 2018 exl omslutnings- förändring	Prognos för omslutnings- förändring 2018	Förändring jämfört med budget 2017 (4-2)	Nämndens underlag 2019 exl omslutnings- förändring	Prognos för omslutnings- förändring 2019	Förändring jämfört med nämndens underlag till budget 2018 (8-4)	Nämndens underlag 2020 exl omslutnings- förändring	Prognos för omslutnings- förändring 2020	Förändring jämfört med nämndens underlag till budget 2019 (12-8)
Driftverksamhet	1	2	3	4	5	7	8	9	11	12	13	15
Kostnader	199,7	169,0	199,7	167,7	26,7	-1,3	172,7	18,7	5,0	173,3	1,5	0,6
Äldrenämnd och kommunstyrelsens pensionärsråd	1,2	1,2	1,2	1,2	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0
Staben	67,1	22,5	22,5	22,5	0,0	0,0	22,5	0,0	0,0	22,5	0,0	0,0
Avdelningen för Planering	21,5	57,7	66,2	53,0	8,5	-4,7	53,0	0,5	0,0	53,0	0,5	0,0
Avdelningen för Utveckling	55,4	35,7	56,9	35,7	17,2	0,0	35,7	17,2	0,0	35,7	0,0	0,0
Stockholms trygghetsjour	54,5	51,9	52,9	55,3	1,0	3,4	60,3	1,0	5,0	60,9	1,0	0,6
Förvaltningsgemensamma kostnader												
Intäkter (-)	-34,7	-5,0	-31,7	-5,0	-26,7	0,0	-5,0	-18,7	0,0	-5,0	-1,5	0,0
Äldrenämnd och kommunstyrelsens pensionärsråd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Staben	-7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avdelningen för Planering	-3,6	0,0	-8,5	0,0	-8,5	0,0	0,0	-0,5	0,0	0,0	-0,5	0,0
Avdelningen för Utveckling	-18,0	0,0	-17,2	0,0	-17,2	0,0	0,0	-17,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms trygghetsjour	-6,1	-5,0	-6,0	-5,0	-1,0	0,0	-5,0	-1,0	0,0	-5,0	-1,0	0,0
Förvaltningsgemensamma kostnader												
Verksamhetens nettokostnader exkl kap kostnad	165,0	164,0	168,0	162,7	0,0	-1,3	167,7	0,0	5,0	168,3	0,0	0,6
avskrivningar	3,0	4,2	4,2	4,8	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	4,2	0,0	-0,6
internräntor	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Summa kostnader	202,9	173,3	204,0	172,6	26,7	-1,3	177,6	18,7	5,0	177,6	1,5	0,0
Summa intäkter	-34,7	-5,0	-31,7	-5,0	-26,7	0,0	-5,0	-18,7	0,0	-5,0	-1,5	0,0
Netto	168,2	168,3	172,3	167,6	0,0	-1,3	172,6	0,0	5,0	172,6	0,0	0,0

4, 8 och 12 I kommunfullmäktiges budget redovisas endast kostnader/intäkter för nämndens egen verksamhet.

Beräknade omslutningsförändringar skall anges av nämnden i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen.

5, 9 och 13 Prognos för omslutningsförändringar till följd av köp och försäljning av tjänster mellan olika nämnder,

externa transaktioner, kompetensfonden och miljömåljarden redovisas här.

Kommunfullmäktiges beslutade budget

KF budget 2017 och plan för 2018 och 2019	
Summa kostnader inkl kapitalkostnader	-173,3
Drift och underhåll	-173,3
Avskrivningar	-168,6
Internräntor	-168,6
Intäkter	5,0
Netto	-163,6

Äldrenämnden

Nämndens underlag till budget 2018 och inriktning för 2019 och 2020

Specifikation av förändringar i driftverksamheten

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Av kommunfullmäktige beslutad budget för 2017	-173,3	5,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Ersätta GPS med NFC som positioneringsteknik inom	1,4	
Arbete mot våld i nära relation riktat mot äldre	0,8	
Fortsatt arbete med utveckling av hemtjänst	2,5	
Av kommunfullmäktige beslutad plan för 2018	-168,6	5,0
Av nämnden beräknade förändringar 2018		
Ökade kostnader för Stockholms trygghetsjour, operatörskostnader larm	-4,0	
Ökade kostnader, avskrivningar	-0,6	
Ökade kostnader/intäkter, EU-projekt	-17,2	17,2
Ökade kostnader/intäkter, ökad bemanning	-8,2	8,2
Ökade kostnader/intäkter, minoritetsspråk mm	-0,3	0,3
Ökade kostnader/intäkter, arbetsledning andra kommuner	-1,0	1,0
Minskade kostnader, omsdisponering drift till avskrivningar	0,6	

Äldrenämnden

Nämndens underlag till budget 2018 och plan 2019 och 2020

Kapitalkostnader i ett tioårsperspektiv (löpande prisnivå, mnkr)

	Utfall 2016	Budget 2017	2016	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kapitalkostnader												
Kapitalkostnader på befintliga, ej avskrivna anläggningstillgångar.												
Internränta	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	3,3	3,5	4,2	4,2	3,6	3,0	2,4	1,9	1,3	0,7	0,1	0,1
Summa kapitalkostnader	3,5	3,6	4,3	4,3	3,7	3,1	2,5	2,0	1,4	0,7	0,1	0,1
Kapitalkostnader på nya investeringar i												
Pågående och beslutade projekt												
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kapitalkostnader	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader på nya investeringar i												
Planeringsprojekt, uppbounden investeringsplan												
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kapitalkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader på nya investeringar i												
Nya planeringsprojekt												
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kapitalkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt, inkl. kapitalkostnader på samtliga nya investeringar												
Internränta	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	3,3	4,2	4,2	4,2	3,6	3,0	2,4	1,9	1,3	0,7	0,1	0,1
Summa kapitalkostnader	3,5	4,3	4,3	4,3	3,7	3,1	2,5	2,0	1,4	0,7	0,1	0,1

kapitalkostnader

Nämndens underlag till budget 2018 och plan 2019 och 2020

Investeringsplan 2018 och kommande år

Prognos (mnkr)	Utfall 2016	Prognos 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024 --
Inventarier och maskiner	4,3	3,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Äldrenämnden

Nämndens underlag till budget 2018 och plan 2019 och 2020

Kostnader och intäkter (-) för strategiskt viktiga projekt eller projekt över 50 mnkr som ej är investeringar

Mnkr	Ack.t.o.m. 2016		2017				2018				2019				2020				2021				Total				
	(1) Kostnad	(2) Intäkt (-)	Budget		Prognos		(7) Kostnad	(8) Intäkt (-)	(9) Kostnad	(10) Intäkt (-)	(7) Kostnad	(8) Intäkt (-)	(9) Kostnad	(10) Intäkt (-)	(9) Kostnad	(10) Intäkt (-)	(9) Kostnad	(10) Intäkt (-)	(11) Total Intäkt	(12) Total kostnad	(13) Total Intäkt	(14) Total kostnad	(15) Start- datum	(16) Avslutn. datum	(17) Start- datum	(18) Avslutn. datum	
			(3) Kostnad	(4) Intäkt (-)	(5) Kostnad	(6) Intäkt (-)																					
Projekt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				

Vid behov kan egna delsummeringar för grupper av projekt infogas. OBS att summaformeln kan behöva ändras.

1 och 2 Ackumulerad kostnad resp. intäkt t.o.m. 2016 för projektet.

11 och 12 Totalt beslutad/beviljad kostnad resp. intäkt för projektet.

15 och 16 Datum projektet skall starta resp. avslutas enligt beslutet.

17 och 18 Prognos för projektets start- resp. slutdatum. Avikelser från beslutade (15 resp. 16) datum skall förklaras.

Innehållet i blanketten skall analyseras och kommenteras i tjänsteutlåtandet.

Avvikelse gentemot budget eller totalt beslutad kostnad resp. intäkt skall speciellt kommenteras med angivelse av dess orsak samt vidtagen åtgärd.

Äldrenämnden

Nämndens underlag till budget 2018 och plan 2019 och 2020

Nämnderna ska redovisa samtliga taxor och avgifter som nämnden beslutar om. Redovisningen ska innehålla en kortfattad beskrivning av bakgrunden för avgiftsuttaget, till exempel koppling till lagrum med mera, och grunderna för beräkning av avgifterna.

Taxor och avgifter

[illegible]